

KINH ĐẠI BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐÀ

QUYẾN 310

Phẩm 42: CHẮNG NGHĨ BÀN (3)

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của sắc, sắc có thể nắm bắt được chẳng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của thọ, tưởng, hành, thức; thọ, tưởng, hành, thức có thể nắm bắt được chẳng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của nhãn xứ, nhãn xứ có thể nắm bắt được chẳng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ có thể nắm bắt được chẳng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của sắc xứ, sắc xứ có thể nắm bắt được chẳng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ có thể nắm bắt được chẳng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của nhãn giới, nhãn giới có thể nắm bắt được chẳng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra; sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra có thể nắm bắt được chẳng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của nhĩ giới, nhĩ giới có thể nắm bắt được chẳng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra; thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra có thể nắm bắt được chẳng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của tỷ giới, tỷ giới có thể nắm bắt được chẳng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra; hương giới cho đến các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra có thể nắm bắt được chẳng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của thiệt giới, thiệt giới có thể nắm bắt được chẳng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của vị giới, thiệt thức giới và thiệt

xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra; vị giới cho đến các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của thân giới, thân giới có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra; xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của ý giới, ý giới có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra; pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của địa giới, địa giới có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của thủy, hỏa, phong, không, thức giới; thủy, hỏa, phong, không, thức giới có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của vô minh, vô minh có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não; hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của Bố thí ba-la-mật-đa, Bố thí ba-la-mật-đa có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa; Tịnh giới cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của pháp không bên trong, pháp không bên trong có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thăng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh; pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của chân như, chân như có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không

có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn; pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của Thánh đế khổ, Thánh đế khổ có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của Thánh đế tập, diệt, đạo; Thánh đế tập, diệt, đạo có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của bốn Tịnh lự, bốn Tịnh lự có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc; bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của tám Giải thoát, tám Giải thoát có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ; tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của bốn Niệm trụ, bốn Niệm trụ có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo; bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của pháp môn giải thoát Không, pháp môn giải thoát Không có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyên; pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyên có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của mười địa Bồ-tát, mười địa Bồ-tát có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của năm loại mắt, năm loại mắt có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của sáu phép thần thông; sáu phép thần thông có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh nơi mươi lực của Phật, mươi lực của Phật có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lưỡng, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp

Phật bất công; bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất công có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của pháp không quên mất, pháp không quên mất có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của tánh luôn luôn xả; tánh luôn luôn xả có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của trí Nhất thiết, trí Nhất thiết có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng; trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Đà-la-ni có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của tất cả pháp môn Tam-ma-địa; tất cả pháp môn Tam-ma-địa có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của quả Dự lưu, quả Dự lưu có thể nắm bắt được chăng? Trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán; quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của quả vị Độc giác, quả vị Độc giác có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của tất cả hạnh Đại Bồ-tát, tất cả hạnh Đại Bồ-tát có thể nắm bắt được chăng?

Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao, trong cái chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng, không có tự tánh của quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật, quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật có thể nắm bắt được chăng?

Thiện Hiện đáp:

–Bạch Thế Tôn, không!

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy! Do nhân duyên này tất cả các pháp đều chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng.

Này Thiện Hiện, vì tất cả các pháp đều chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng nên pháp Phật, pháp Như Lai, pháp tự nhiên, pháp trí Nhất thiết trí của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cũng chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng.

Này Thiện Hiện, pháp Phật, pháp Như Lai, pháp tự nhiên, pháp trí Nhất thiết trí của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều chẳng thể nghĩ bàn nên mọi thứ nghĩ bàn đều dứt sạch; chẳng thể xứng lường, nên mọi thứ xứng lường đều dứt sạch; không có số lượng, nên mọi thứ số lượng đều dứt sạch; không gì sánh bằng, nên mọi thứ sánh bằng

đều dứt sạch.

Này Thiện Hiện, do nhân duyên này nên tất cả các pháp cũng chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng.

Này Thiện Hiện, pháp Phật, pháp Như Lai, pháp tự nhiên, pháp trí Nhất thiết trí của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều chẳng thể nghĩ bàn nên vượt nghĩ bàn; chẳng thể xứng lường nên vượt xứng lường; không có số lượng nên vượt mọi số lượng; không gì sánh bằng, nên vượt mọi so sánh.

Này Thiện Hiện, do nhân duyên này nên tất cả các pháp cũng chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng.

Này Thiện Hiện, chẳng thể nghĩ bàn là chỉ có chẳng thể nghĩ bàn trên phương diện ngôn ngữ; chẳng thể xứng lường là chỉ có chẳng thể xứng lường trên phương diện ngôn ngữ; không số lượng là chỉ có không số lượng trên phương diện ngôn ngữ; không gì sánh bằng là chỉ có không gì sánh bằng trên phương diện ngôn ngữ.

Này Thiện Hiện, do nhân duyên này nên pháp Phật, pháp Như Lai, pháp tự nhiên, pháp trí Nhất thiết trí của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng.

Này Thiện Hiện, chẳng thể nghĩ bàn là chẳng thể nghĩ bàn như hư không; chẳng thể xứng lường là chẳng thể xứng lường như hư không; không có số lượng là không có số lượng như hư không; không gì sánh bằng là không gì sánh bằng như hư không.

Này Thiện Hiện, do nhân duyên này nên pháp Phật, pháp Như Lai, pháp tự nhiên, pháp trí Nhất thiết trí của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng.

Này Thiện Hiện, pháp Phật, pháp Như Lai, pháp tự nhiên, pháp trí Nhất thiết trí của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, và Thanh văn, Độc giác, Trời, Người, A-tố-lạc... trong thế gian đều chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng.

Này Thiện Hiện, do nhân duyên này, pháp Phật, pháp Như Lai, pháp tự nhiên, pháp trí Nhất thiết trí của tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng.

Khi Phật giảng nói về pháp chẳng thể nghĩ bàn, chẳng thể xứng lường, không có số lượng, không gì sánh bằng như thế, trong hội chúng có năm trăm Bí-sô, chẳng còn vướng các lậu, tâm được giải thoát; lại có sáu vạn nam cư sĩ, đối với các pháp, xa lìa mọi phiền não cấu uế, phát sinh pháp nhã thanh tịnh; lại có ba vạn bảy ngàn nữ cư sĩ, đối với các pháp, cũng xa lìa mọi phiền não cấu uế, phát sinh pháp nhã thanh tịnh; lại có hai vạn Đại Bồ-tát chứng đắc Vô sinh pháp nhã, được thọ ký thành Phật ở trong Hiền kiếp.

M